

Lokal värdighetsgaranti för äldreomsorgen i Nykvärn

Inledning

Den nationella värdegrunden och dess innehåll ligger till grund för värdighetsgarantin för äldreomsorgen i Nykvärns kommun. Enligt regeringens bedömning bör en lokal värdighetsgaranti innehålla ett förtydligande och en konkretisering av hur kommunen arbetar med lagreglerade, nationella krav och hur man arbetar med Socialstyrelsens föreskrifter exempelvis:

- den nationella värdegrundens tillämpning,
- den enskildes möjligheter att göra egna val inom ramen för de insatser som beviljats henne eller honom,
- upprättandet av individuell plan, samt
- samordnare för insatser.

Den lokala värdighetsgarantin utgår från ett generellt synsätt avseende värdigt liv och välbefinnande. Förhållningssättet är att personalen är i de äldres tjänst. De äldre står alltid i centrum med rätten till att ha makt och kontroll över sitt eget liv. När det krävs specifika individuella insatser, som innebär avsteg från värdighetsgarantin, ska det dokumenteras i genomförandeplanen. Alla insatser utgår från de äldres behov men anpassningar måste ibland ske med hänsyn till personalens arbetsmiljö. Riskbedömningar sker alltid för att förebygga och eliminera fallrisker och olyckor så att inte någon kommer till skada.

Anhöriga är en viktig resurs som kompletterar kommunens äldreomsorg. Det handlar inte minst om sådant som ger livsmod, livsglädje och en känsla av sociala sammanhang.

Värdigt liv

För de äldre inom äldreomsorgen innebär det att:

<p>Rätt till privatliv och kroppslig integritet</p>	<p>Den äldre har möjlighet till avskildhet Den äldre kan låsa om sig om den vill. Den äldre på Lugnet kan äta i sitt eget boende om den vill eller tillsammans med andra.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ger vi möjlighet till avskildhet vid dusch och toalettbesök - drar vi för gardiner/persienner innan hjälp med på-/avklädning eller hygien påbörjas - klär vi på/av en kroppsdel i taget för att den äldre inte ska känna sig naken, beskådad eller frysa - berättar vi kontinuerligt vad vi gör i omvårdnaden <p>Personalen respekterar att bostaden är den äldres hem <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ringer/knackar vi på oavsett om vi får svar eller inte - frågar vi om vi får komma in när den äldre har besök - talar vi om vem vi är - frågar/berättar vi innan vi öppnar skåp eller garderober
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - frågar vi vad den äldre vill ha på sig - respekterar vi att gemensamma utrymmen är till för de äldre - flyttar vi inte på personliga saker i den äldres hem - kastar vi inte mat i den äldres eget hem om den inte är med på det - ställer vi in matvaror i kyl/frys/skafferi utifrån hur den äldre vill ha det <p>Den äldre får bestämma själv om den kroppsliga omsorgen Den äldre bestämmer själv vem som ska hjälpa till med duschning. Den äldre har möjlighet att ändra tid för duschning. Den äldre har rätt att få hjälp med att gå på toaletten dygnet runt.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - avbryter vi t.ex. tandborstning, duschning, nagelvård om den äldre visar att den inte vill - försöker vi motivera den äldre till sin kroppsliga omvårdnad efter den enskildes förmåga - är vi lyhörda och flexibla för den äldres önskemål om vem, hur och när den äldre ska få den kroppsliga omsorgen - frågar vi alltid hur de vill ha det <p>Personalen tar hänsyn till den äldres religion och bakgrund <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - har vi i beaktande behov av andra språk vid rekrytering av ny personal - visar vi intresse och nyfikenhet för den äldres bakgrund - respekterar vi den äldres åsikter och lägger inte in egna värderingar - tar vi reda på mer om vem den äldre är som person - håller vi oss ständigt uppdaterade och kompletterar levnadsberättelsen utifrån ny information
<p>Möjlighet att upprätthålla sitt självbestämmande</p>	<p>Den äldre kan påverka innehållet i biståndsbeslut Den äldre bedöms utifrån likställighet och på ett rättsäkert sätt enligt socialtjänstlagen. Bedömning och beslut sker utifrån behov oavsett omvårdnadsnivå eller boendeform.</p> <p>Den äldre har rätt att neka den omsorg som erbjuds <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumenterar vi avvikelser när den äldre nekar till omsorg, för att säkerställa omsorgen <p>Den äldre kan påverka hur insatserna ska genomföras Den äldre ska känna att den själv bestämmer över insatserna. Den äldre har möjlighet att byta tid för genomförande av en insats med en annan beviljad insats (hemtjänst). Den äldre ska känna att den själv bestämmer när, i vilken ordning och hur insatserna ska göras.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - går vi igenom innehållet i genomförandeplanen med den äldre i första

	<p>hand och med närstående, god man och förvaltare vid behov</p> <ul style="list-style-type: none"> - uppdaterar vi genomförandeplanen kontinuerligt för att ha aktuell information om hur den äldre vill ha det. Det kan t.ex. gälla byte av inkontinenshjälpmedel, nattmål, ungefärlig tid för uppstigning och sänggående. - för vi en dialog varje gång om hur den äldre själv vill ha det - lyssnar vi och läser av signaler hos den äldre <p>Den äldre kan påverka vem som utför insatserna Den äldre har möjlighet att byta kontaktperson om den vill. Den äldre har möjlighet att välja och även att neka personal.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - är vi flexibla och öppna för om den äldre vill att någon annan utför insatserna
<p>Individ- anpassning och delaktighet i beslut och insatser</p>	<p>Den äldre känner sig trygg med att framföra sina åsikter Den äldre ska känna sig trygg med personalen dygnet runt och våga säga vad den tycker. Den äldre får tilldelat en kontaktperson som är huvudansvarig för omvårdnaden.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - lyssnar vi och visar respekt för den äldre - lyssnar vi på den äldre vid ankomstsamtal och gör, om möjligt, hembesök innan insatserna påbörjas. Hemtjänsten deltar i vårdplanering vid behov. - sker informationsutbyte mellan kontaktpersoner från hemtjänst till äldreboende för att skapa trygghet vid flytt till äldreboende - uppmuntrar vi de äldre till att framföra synpunkter och klagomål för att ständigt förbättra verksamheten - ansvarar vi för att skapa en god atmosfär och tar oss tid att lyssna <p>Den äldre upplever att det är samråd och samförstånd kring omsorgens utförande Den äldre får gå upp när den vill (boende på Lugnet). Den äldre får äta en valfri frukost när den vill (boende på Lugnet). Den äldre får äta en valfri frukost (Hemtjänst). Den äldre får lägga sig när den vill (boende på Lugnet). Den äldre är med och bestämmer vad den vill ha på sig. Den äldre får bestämma om den vill delta i en gemensam aktivitet.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - berättar vi och för en dialog för att den äldre ska känna sig delaktig - kan vi ge den äldre olika alternativ till utförande genom att vara flexibla och lyhörda <p>Den äldres behov och önskemål beaktas utifrån kön, könsöver-</p>

	<p>skridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Den äldre kan välja att inte vara med vid firande av vissa högtider/helgdagar. Den äldre blir accepterad och respekterad oavsett kön, religion, etnisk tillhörighet etc.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - respekterar vi den äldres åsikter och lägger inte in egna värderingar - är vi lyhörda för om den äldre inte vill bli duschad av motsatta könet - är levnadsberättelsen stöd till personalen för individanpassning utifrån dessa olika behov
<p>Insatser av god kvalitet</p>	<p>Personalen har god kännedom om den äldres vanor samt omsorgs- och vårdbehov <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - får vi information om den äldres vanor i levnadsberättelsen - säkerställer vi att all personal dokumenterar i genomförandeplan, händelserapporter och journaler (HSL och SoL) - använder vi ankomstsamtal och hembesök för att få kännedom om den äldre - ger vård- och rehabmöten (VoR) inom hemtjänsten möjlighet att få kännedom om de äldre - ger vi återrapporter till biståndshandläggare (hemtjänst) <p>Personalen har lämplig utbildning och erfarenhet Vid rekrytering krävs adekvat utbildning, gott bemötande, god samarbetsförmåga samt förmåga att ta ansvar och följa beslutade rutiner för verksamheten. Personalen erbjuds obligatorisk fortbildning kontinuerligt.</p> <p>Den äldre ges möjlighet att få näringsriktiga måltider Näringsvärde i alla måltider beräknas för att få kännedom om att den äldre får en allsidig och näringsriktig kost (Lugnet). Måltiderna är väl fördelade över dygnets timmar. Måltiderna ska erbjuda social samvaro i en lugn miljö. De äldres behov och önskemål av specialkost tillgodoses. Den äldre har rätt till att tacka nej till måltider. Den äldre får hjälp vid måltider genom att personalen intar pedagogiska måltider. Pedagogiska måltider är ett led i att den äldre ska kunna bibehålla egna funktioner så långt som möjligt (Lugnet). Matsituationen ska vara lustfylld. Medveten bordsplacering vid måltider gör att den äldre känner sig trygg och delaktig. Maten tillagas på plats på Lugnet. Hemtjänstens brukare ska ha möjlighet att välja mellan två rätter per dag.</p>

	<p>Måltidsservice finns inom hemtjänsten för sällskap och enklare matlagning.</p> <p>Verksamheten utvecklas fortlöpande genom Boendegenomgång och VoR-möten finns för att förebygga eller lösa eventuella problem kring de äldre samt för att följa upp händelserapporter. Kontaktpersonen säkerställer att insatserna kring den äldre samordnas på bästa sätt.</p> <p>Kostråd finns som följer upp synpunkter på maten.</p> <p>Vårdtyngdsmätningar finns för att bemanna utifrån behov.</p> <p>Fallpreventionsmöten finns för att förebygga fallolyckor.</p> <p>Kvalitetsgrupp träffas en gång per månad för att arbeta med förbättringar.</p> <p>Kvalitetsledningssystem uppdateras kontinuerligt.</p> <p>Anhöringsamtal anordnas för att fånga in synpunkter och lösa problem.</p> <p>Avslutssamtal genomförs med anhöriga.</p> <p>Arbetsplatsträffar är ett forum som genomförs utifrån samverkansavtalets intentioner.</p>
<p>Ett gott bemötande</p>	<p>En person som är okänd för den äldre presenterar sig <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tar vi i hand och presenterar oss för den äldre. Även ordinarie personal presenterar sig eftersom det är lätt för den äldre att glömma. - har alla, inklusive vikarier och elever namnskyltar - ska legitimation kunna uppvisas inom hemtjänsten - ringer någon ordinarie personal till den äldre för att informera om att en vikarie ska komma (Hemtjänst) - skickar vi ut brev före semester med information om aktuell bemanning (Hemtjänst) <p>Personalen tar sig tid att samtala och lyssna till den äldre personen <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sitter vi ner för att komma på samma nivå som den äldre - visar vi med vårt kroppsspråk att vi har tid - lyssnar vi tills den äldre pratat klart - är vi lyhörda och stannar upp när vi ser att den äldre vill säga något - ställer vi inte frågor om vi inte har tid att lyssna in svaret - tar vi alltid av oss ytterkläder när vi kommer hem till den äldre (Hemtjänst) <p>Personalen håller överenskomna tider Den äldre får äta frukost när den vill (Lugnet). Övriga måltider serveras på fasta tider (Lugnet).</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - anger vi inte exakta tider för att minimera onödig oro (Hemtjänst) - lyssnar vi in hur den äldre vill ha det - svarar vi på larm omgående - meddelar vi ungefär vilken tid vi kommer efter någon larmat

	<p>- meddelar vi den äldre om vi blir försenade (Hemtjänsten)</p> <p>Personalen ger besked i god tid <i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - anpassar vi besked utifrån varje individ eftersom vissa besked skapar oro och otrygghet - informerar vi om sommarvikarier och elever skriftligt och om möjligt presenteras de också personligt innan de träder i tjänst
--	---

Välbefinnande

För de äldre inom äldreomsorgen innebär det att:

<p>Känsla av trygghet</p>	<p>Den äldre känner igen sig i vardagliga situationer För den äldre finns en genomförandeplan som utgår ifrån den enskildes behov. Persiennor fälls upp eller ner för att markera tid på dygnet. Den äldres individuella rutiner styr hur insatserna utförs. Rutiner finns för att personalen ska utföra insatser ungefär lika, som t.ex. bordsplacering.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hälsar vi på morgonen och benämner den äldre med namn - samtalar vi om vad det är för dag och årstid - uppmärksammar vi bemarkelsedagar och andra högtidsdagar <p>Den äldre ska slippa omständigheter som kan skapa ovisshet eller oro Den äldres behov av personalkontinuitet respekteras utifrån en genomtänkt schemaläggning som utgår från den enskildes behov.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - undviker vi att förmedla förändringar som kan skapa oro - stänger vi av distraherande ljud som TV, radio, diskmaskin vid t.ex. måltider - dukar vi inte av matbordet förrän alla ätit klart (Lugnet) - talar vi med och inte över huvudet på de äldre - säkrar vi att det alltid finns en viss grundbemanning av ordinarie personal i tjänst - håller vi vad vi lovar och meddelar om hinder uppstår
<p>Upplevelse av meningsfullhet</p>	<p>Den äldre ges förutsättningar för sådant som ger livsmod, livsglädje och en känsla av sammanhang De äldre som bor kvar i sitt eget hem eller bor på en omvårdnadsavdelning på Lugnet ska erbjudas möjlighet till gemensamma måltider</p>

	<p>i en avskild restaurang. Gemensamhetslokaler, dagvård och annat fritidsutbud för de äldre ska finnas tillgängligt.</p> <p><i>I vår yrkesutövning:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- ser vi levnadsberättelsen som en viktig källa för att få kunskap om den äldres intressen och sociala sammanhang- lyssnar vi in och frammanar den äldres minnen- använder vi musik som den äldre känner igen för att skapa välbefinnande- bekräftar vi och bevarar den äldres sinnen (validation och reminiscens)- mår vi om att den äldre ska få ett vårdat yttre för att bibehålla sin självkänsla- erbjuder vi de äldre gemensamma aktiviteter och lyssnar in om den enskilde <i>vill</i> delta- erbjuder vi dagvård som även ger möjlighet till umgänge- skapar vi trevnad vid högtider- erbjuder vi promenadstöd, social stimulans och ledsagning utifrån biståndsbedömning (Hemtjänst)- samarbetar vi med frivilliga organisationer för att ge möjlighet till ett större utbud av aktiviteter- ger vi de äldre möjlighet till daglig utevistelse utifrån behov (Lugnet)
--	---